

vilde mange Bedrifter nu være i Gang, hvis der i Stedet for den Kampstilling, der er mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, var et Interessesfællesskab, hvis Spørgsmaalet om at faa Bedrifterne i Gang ikke blot var et Krav om mægtig Reduktion af Lønningerne, men var et Spørgsmaal, som optoges til aaben Forhandling paa lige Fod mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

Naar man ser den Maade, hvorpaa store Dele af Storindustrien herhjemme har taget paa den industrielle Krise, forekommer det mig, at det ikke kan skjules, at disse Dele af Storindustrien, alt imedens de rantes af denne Krise, har forfulgt to Formaal: for det første dette at benytte Krisen til at opnaa en kraftig Toldbeskyttelse for Industrien for det kommende Slægtled, og for det andet at benytte denne Krise til at øve et stærkt Løntryk, benytte den som et Middel til at opnaa en stærk Sænkning af Arbejderstandens Levefod og Levevilkkaar her i Landet. Hvad angaar det første Formaal, har det heldigvis hidtil vist sig uopnaaeligt, og jeg vil for mit Vedkommende haabe, at det, naar nu Regeringens Toldlovsforslag kommer i dette Efteraar, da stadig vil vise sig uopnaaeligt. Men med Hensyn til det andet Formaal, dette at benytte denne Krise til et stærkt Løntryk, synes det desværre, som om Industrien skal faa en mægtig Hjælp fra det nuværende Regeringspartis Side og da selvfølgelig først og fremmest fra den højtærede Landbrugsministers Side.

Lad det nu være rigtigt, at Redningen i denne Krise er Nedsættelsen af Produktionsomkostningerne. Men hvordan kan man vende dette Krav mod Arbejderklassen uden samtidig at sige til den: Det er klart, at naar Lønnen saa stærkt kræves nedsat, maa I have Garanti for, at denne Lønnedsættelse ikke blot betyder en Nedtrykning af jeres Levefod til Fordel for den Stand, som I sælger jeres Arbejde til Denne Stand, den anden Part i Forholdet, maa ogsaa lægge Kortene paa Bordet vedrørende sine Forhold og vedrørende sin Fortjeneste.

Jeg vil derfor haabe, at det Spørgsmaal, mit Partis Ordfører rettede til Regeringen: om Regeringen agtede igen at fremsætte Forslaget om Statens Kontrol med Trusteer og trustlignende Sammenslutninger, maa blive besvaret bekræftende. Dette Forslag blev fremsat i Landstinget i Fjor, og jeg vil sige, at naar man ser paa den Behandling, der fandt Sted, har man ikke noget stort Haab. Jeg erindrer, at Dagen efter, at dette Forslag var gaaet i Udvalg, stod der i samtlige

konserverative Blade Landet over en Artikel om denne Udvalgsbehandling, og over den stod der Ordet „Begravelse“; og i Artiklen skrev man smukt om, hvordan daværende Landstingsmand Kragh medvirkede paa den smukkeste Maade ved Ceremonien. Man kan selvfølgelig have sine Tvivl om, hvorvidt den nuværende højtærede Indenrigsminister efter at have deltaget i denne Ceremoni i Fjor er den rette til at kalde dette Lovforslag til Live igen. Men faar vi ikke denne Lovgivning, og Raabet stadig kun bliver det samme: „Ned med Lønnen“, har jeg den Opfattelse, at vi snart her i Landet vil kvæles af Aftaler og Ringdannelser, og at det vil blive trange Tider for dem, der alene skal leve af deres Arbejde, hvad enten det er Lønarbejderne i Byen eller det mindre Landbrugs Mænd paa Landet.

Det ærede Medlem Hr. Pinstrup paakaldte forleden den højtærede Regerings Magt overfor Smedetrusten. Altsaa selv det ærede Medlem Hr. Pinstrup kan forstaa, at paa visse Omraader er Indgriben nødvendig. Men samtidig med, at det ærede Medlem talte stærke Ord om den økonomiske Sammenrotning, forekommer det mig, at det ærede Medlem paakaldte en Sammenrotning af endnu langt farligere Karakter, nemlig en Sammenrotning af Erhvervene indenfor det politiske Livs Rammer. Jeg siger farligere, fordi en Sammenrotning i det økonomiske Liv kan Lovgivningen ud fra et Samfundssyn dog til syvende og sidst træde op imod; men en Sammenrotning af Erhvervene indenfor det politiske Liv vil bringe Anarki i selve Lovgivningen; den vil forvandle denne lovgivende Forsamling til et Erhvervsparlament, hvor kun Særinteresser har til Huse. Det ærede Medlem udtalte paa et vist Tidspunkt af sin Tale: „Jeg hilser den Tid med Glæde, da alle danske Bønder staa samlede til Værn om deres Interesser“, og Sammenhængen viser, at han tænkte paa det politiske Liv. Nu kan denne Udtalelse jo forstaaes paa to Maader, for det første som et fromt Ønske fra det ærede Medlem om, at hele Bondestanden en Gang maatte finde ind i Partiet Venstre; og hvis det er Tanken, maa jeg gaa ud fra, at det ærede Medlem ogsaa vil drage den Konsekvens deraf, som er nødvendig, nemlig den, at saa har alle Vælgere, som ikke tilhører Bondestanden, ikke længere noget at gøre i Partiet Venstre. Men Udtalelsen kan ogsaa forstaaes paa anden Maade, nemlig paa den Maade, at det ærede Medlem ønsker hele Bondestanden samlet i et andet Parti, et nyt Parti, et Slags Bondeforbund, som vi kender det fra enkelte andre Lande. Vi har set et saadan